

Lubelska autorka o żydowskim noblicie

Powrót Singera

Dr Monika Adamczyk-Garbowska należy niewątpliwie do najwybitniejszych znawców twórczości Isaaca Bashevisa Singera w Polsce. Nie do tłumaczy – tych można oceniać różnie. Do autorytetów, które mają prawo mówić o pisarzu, interpretować twórczość, gdyż jego życie i dzieła są przedmiotem wieloletnich studiów.

Singer był osadzony w kręgu zainteresowań Moniki Adamczyk-Garbowskiej, pracownika naukowego UMCS i członka kolegium redakcyjnego „Akcentu”, na długo przed tym, nim został noblistą. Już w pierwszym numerze tego miesięcznika znalazł się jej artykuł „Polska i Polacy w powieściach Singera”. Wieloletnie zgłębianie twórczości pisarza, rozległa wiedza na temat tradycji i kultury żydowskiej, zaowocowały książką „Polska Singera. Rozstanie i powrót”, wydaną właśnie przez Wydawnictwo UMCS.

W tradycji polskiej były i są żywe stereotypy dotyczące Żydów. Podobnie dzieje się w tradycji żydowskiej. Polacy i Polska bynajmniej nie są postrzegani jako ludzie i kraj życzliwy, a już na pewno nie jako tolerancyjny. Tak również jest w powieściach Singera, jakkolwiek

w części jego prozy bohaterami są wyłącznie Żydzi.

Czy Singer w jakimś stopniu czuł się Polakiem? Nie. Zyjąc tu, gdzie w tamtych przedwojennych latach szczególnie ostro dawały o sobie znać wzajemne animozje, nie przeżywał problemów związanych z określeniem własnej tożsamości. Nie doświadczał rozterek wynikających z zadeklarowania się do „któregoś z ojczyzn”. Nie wyemigrował też do Stanów z bólem nostalgii za krajem.

Do Polski wrócił. W powieściach, opowiadaniach, w prozie tłumaczonej w minionym dziesięcioleciu rzadziej, teraz w błyskawicznym tempie i często – byle jak.

Pisze również o tym powrocie Monika Adamczyk-Garbowska podkreślając, jak wiele szkody w ten sposób wyrządza się i literaturze, i czytającym książki Singera.

Promocja książki Moniki Adamczyk-Garbowskiej – „Polska Isaaca Bashevisa Singera. Rozstanie i powrót”, wydanej przez Wydawnictwo UMCS, odbędzie się dziś (12 stycznia) w siedzibie Teatru NN przy ul. Grodzkiej 32, o godz. 17.

Będzie okazja do dyskusji o książce wysoko ocenionej przez krytyków, o Singercie, o przenikaniu kultur. (mad)